

Cauza C-368/23 [Fautromb]¹**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

12 iunie 2023

Instanța de trimitere:Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes
(Franța)**Data deciziei de trimitere:**

25 mai 2023

Reclamant:

H3C

Pârât:

MO

1. Situația de fapt și procedura principală

- 1 MO, în vârstă de 82 ani, este înscris în lista auditorilor statutari din anul 1976 și în tabelul ordinului experților contabili din anul 1967.
- 2 MO deține, direct sau indirect, prin intermediul societății pe acțiuni Fiducial International, 99,9 % din capitalul societății civile Fiducial, al cărei administrator este. Această societate este societatea-mamă a grupului multidisciplinar Fiducial, constituit în anul 1970 de MO, al cărui personal depășește 20 000 de persoane și lucrează în aproape 80 de țări.
- 3 În cadrul acestui grup, Société fiduciaire nationale de révision comptable (Societatea Fiduciară Națională de Audit) (societatea Fidaudit) și filialele sale desfășoară activitatea de audit statutar. MO nu era, cu titlu personal, nici titularul

¹ Numele prezentei cauzei este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

și nici semnatarul vreunui mandat de certificare a conturilor. Société fiduciaire nationale d'expertise comptable (Societatea Fiduciară Națională de Expertiză Contabilă) (societatea Fidexpertise) desfășoară la rândul său, la fel ca filialele sale, activitatea de expertiză contabilă. MO deține, direct sau indirect, cvasitotalitatea capitalului acestor două societăți, în cadrul cărora este și președintele consiliului de administrație și directorul general.

- 4 Grupul Fiducial oferă unor întreprinderi diverse alte servicii prin intermediul filialelor sale:
 - societatea Fiducial Security Services, în domeniul securității;
 - societatea Fiducial Office Solutions, în domeniul vânzării de bunuri și de mobilier de birou;
 - societatea Fiducial Informatique, în domeniul prestării de servicii informatice;
 - societatea Fiducial Real Estate, în domeniul agenției imobiliare și al administrării societăților civile de plasament imobiliar;
 - societatea Banque Fiducial, în domeniul bancar, și
 - societatea Fiducial Médias, care exploatează o stație de radio cu difuzare națională și mass-media regionale.
- 5 Haut conseil du commissariat aux comptes (Înaltul Consiliu pentru Audit Statutar), care este autoritatea de reglementare a profesiei de auditor statutar în Franța, este sesizat cu o procedură de sancționare împotriva lui MO pentru nerespectarea reglementării referitoare la auditul statutar.
- 6 MO ar fi încălcat, în esență, începând cu 3 ianuarie 2016, articolul L. 822-10 din Code de commerce (Codul comercial), prin desfășurarea, în mod direct sau indirect, a unor activități comerciale care nu pot fi calificate ca fiind accesorii profesiei de expert contabil și sunt, prin urmare, incompatibile cu atribuțiile auditorului statutar.

2. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, modificată prin Directivele Parlamentului European și ale Consiliului 2008/30/CE din 11 martie 2008, 2013/34/UE din 26 iunie 2013, 2014/56/UE din 16 aprilie 2014 și (UE) 2022/2464 din 14 decembrie 2022.

- 7 Articolul 2 din directivă definește auditul statutar ca fiind un audit al situațiilor financiare anuale sau al situațiilor financiare consolidate, în măsura în care este obligatoriu în temeiul dreptului Uniunii sau în temeiul dreptului intern referitoare la întreprinderile mici ori este efectuat în mod voluntar la solicitarea întreprinderilor mici, în cazul în care dreptul intern definește acest tip de audituri drept audituri statutare. Acesta definește apoi auditorul statutar și firma de audit ca fiind o persoană fizică sau, respectiv, juridică, autorizată de către autoritățile competente ale unui stat membru să efectueze audituri statutare.
- 8 Considerentul (5) al directivei enunță că aceasta are ca obiectiv armonizarea la nivel înalt, deși nu deplină, a cerințelor de audit legal și că un stat membru care solicită efectuarea unui audit legal poate impune cerințe mai stricte, cu excepția cazului în care există dispoziții contrare în această directivă.
- 9 Pe de altă parte, considerentul (9) arată că auditorii legali trebuie să adere la cele mai înalte standarde de etică și, prin urmare, aceștia trebuie să acționeze cu etică profesională, care se referă cel puțin la funcția lor de interes public, integritatea și obiectivitatea lor, competența lor profesională și atenția cuvenită.
- 10 În plus, Directiva 2014/56/UE din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2006/43 enunță, în considerentul (1), că este necesară continuarea armonizării normelor definite de Directiva 2006/43 pentru a îmbunătăți, printre altele, independența și obiectivitatea activității auditorilor statutari și a firmelor de audit. Considerentele (6) și (7) ale directivei menționate indică în continuare că este deosebit de relevant să se consolideze independența ca element esențial atunci când se efectuează audituri statutare, iar conflictele de interese ar trebui evitate.
- 11 Punând în aplicare aceste principii, articolele 21 și 22 din Directiva 2006/43/CE din 17 mai 2006, astfel cum au fost modificate prin Directiva 2014/56, prevăd printre altele că:
 - statele membre se asigură că tuturor auditorilor legali și firmelor de audit le revine obligația de a respecta principiile de etică profesională, care se referă cel puțin la funcția lor de interes public, integritatea și obiectivitatea lor, competența lor profesională și atenția cuvenită;

- statele membre se asigură că, pe de o parte, atunci când efectuează un audit statutar, auditorul statutar sau firma de audit sunt independente de entitatea auditată și nu sunt implicate în adoptarea de decizii de către entitatea auditată și că, pe de altă parte, auditorul statutar sau firma de audit ia toate măsurile rezonabile pentru a se asigura că, atunci când efectuează auditul statutar, nu este influențat(ă) de un conflict de interese existent sau potențial ori de relații de afaceri sau de relații directe sau indirecte de altă natură care implică auditorul statutar sau firma de audit care efectuează auditul, rețeaua din care face parte sau orice persoană legată direct sau indirect de auditorul statutar sau de firma de audit printr-o relație de control;
- auditorul statutar sau firma de audit nu efectuează un audit statutar în cazul în care există vreun pericol de autoevaluare, interes propriu, lobby, legături sau intimidare ca urmare a relațiilor financiare, personale, de afaceri, de muncă sau de altă natură între, pe de o parte, ei înșiși, rețeaua lor și orice persoană fizică aflată în poziția de a influența rezultatul auditului statutar și, pe de altă parte, entitatea auditată, din care un terț obiectiv, rezonabil și informat, ținând seama de măsurile de protecție aplicate, ar concluziona că independența auditorului statutar sau a firmei de audit este compromisă.

Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public

- 12 Considerentul (5) al regulamentului enunță că este important să se stabilească norme detaliate pentru a se garanta că auditurile statutare ale entităților de interes public sunt efectuate de către auditori statutari și firme de audit statutar care îndeplinesc cerințe stricte și un regim de reglementare comun ar trebui să îmbunătățească integritatea, independența, obiectivitatea, responsabilitatea, transparența și fiabilitatea auditorilor statutari ai unor entități de interes public, contribuind la calitatea auditului statutar în Uniune și, prin urmare, la funcționarea fără probleme a pieței interne, ducând la un nivel ridicat al protecției consumatorilor și a investitorilor. Considerentul menționat precizează că aceste cerințe stricte ar trebui să fie aplicabile auditorilor statutari și firmelor de audit numai în măsura în care efectuează audituri statutare ale unor entități de interes public.
- 13 Articolul 1 din regulament prevede că acesta stabilește, printre altele, norme privind organizarea și selecția auditorilor statutari și a firmelor de audit aplicate de entitățile de interes public pentru a promova independența acestora și pentru a evita conflictele de interese. Articolul 2 adaugă că acest regulament se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor Directivei 2006/43/CE. În continuare, articolul 5 definește serviciile care nu sunt de audit în sensul că un auditor statutar sau firma de audit care desfășoară auditul statutar al unei entități de interes public, sau orice membru al rețelei lor, nu pot presta în beneficiul acestei entități, al întreprinderii-mamă a acesteia sau al întreprinderilor controlate de aceasta, de la începutul

perioadei auditate și până la emiterea raportului de audit, pe de o parte, și exercițiul financiar imediat precedent acestei perioade, pe de altă parte.

Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne

14 Considerentele (97) și (101) ale directivei enunță:

„(97) Este necesar ca prezenta directivă să prevadă anumite norme cu privire la înalta calitate a serviciilor, asigurând în special cerințe cu privire la informații și transparență. Aceste norme ar trebui să se aplice atât în cazul prestării serviciilor transfrontaliere între statele membre, cât și în cazul serviciilor prestate într-un stat membru de către un prestator stabilit în acel stat membru, fără a se impune sarcini care nu sunt necesare asupra IMM-urilor. Acestea nu ar trebui să împiedice în niciun fel statele membre să aplice, în conformitate cu prezenta directivă și cu alte acte legislative comunitare, cerințe calitative suplimentare sau diferite. [...]”

(101) Este necesar și în interesul beneficiarilor, în special al consumatorilor, ca prestatorii să aibă posibilitatea să ofere servicii multidisciplinare și ca restricțiile în această privință să fie limitate la ceea ce este necesar pentru a asigura imparțialitatea, independența și integritatea profesiilor reglementate. Aceasta nu aduce atingere restricțiilor sau interdicțiilor în ceea ce privește desfășurarea unor activități specifice în scopul asigurării independenței în cazurile în care un stat membru încredințează unui prestator o anumită sarcină, în special în domeniul dezvoltării urbane, și nu ar trebui să afecteze nici aplicarea normelor de concurență.”

15 Articolul 25 prevede:

„(1) Statele membre asigură că prestatorii nu sunt supuși unor cerințe care îi obligă să exercite o anumită activitate specifică în mod exclusiv, sau care limitează exercitarea în comun sau în parteneriate de activități diferite.

Cu toate acestea, următorii prestatori pot fi supuși unor astfel de cerințe:

(a) profesiile reglementate, în măsura în care este justificat pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională, care variază în funcție de specificul fiecărei profesii, și în măsura în care este necesar pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora;

(b) prestatorii de servicii de certificare, acreditare, monitorizare tehnică, servicii de testare sau încercare, în măsura în care este justificat pentru a asigura independența și imparțialitatea acestora.

(2) În cazul în care sunt autorizate activități multidisciplinare între prestatorii menționați la alineatul (1) literele (a) și (b), statele membre asigură următoarele:

- (a) *prevenirea conflictelor de interese și a incompatibilităților între anumite activități;*
- (b) *garantarea independenței și a imparțialității cerute de anumite activități;*
- (c) *normele care reglementează etica și conduita profesională pentru diferite activități sunt compatibile între ele, în special în ceea ce privește secretul profesional.”*

B. Dreptul intern

Code de commerce (Codul comercial)

- 16 Potrivit articolului L. 822-1 din Codul comercial, atribuțiile auditorului statutar sunt exercitate de persoane fizice sau de societăți de audit.
- 17 Auditorii statutari sunt supuși unor norme diverse care reglementează etica și conduita profesională, care rezultă în special, pe de o parte, din articolele L. 822-9-L. 822-16 și R. 822-20-R. 822-31 din Codul comercial și, pe de altă parte, din Code de déontologie de la profession de commissaire aux comptes (Codul de etică și conduită profesională al auditorilor), care figurează în anexă la partea normativă a Codului comercial.
- 18 Articolul L. 822-10 din Codul comercial prevede:

„Atribuțiile auditorilor statutari sunt incompatibile:

1° Cu orice activitate sau cu orice act de natură să aducă atingere independenței sale;

2° Cu orice activitate salariată; cu toate acestea, un auditor poate să ofere educație în legătură cu exercitarea profesiei sale sau să ocupe un loc de muncă remunerat la un auditor statutar sau la un expert contabil;

3° Cu orice activitate comercială, indiferent dacă este exercitată direct sau prin persoană interpusă”.

- 19 Articolul L. 822-10 din Codul comercial a fost completat prin Legea din 22 mai 2019, care prevede în prezent două excepții de la interdicția de a desfășura activități comerciale, punctul 3° fiind în prezent redactat după cum urmează:

„3° Cu orice activitate comercială, indiferent dacă este exercitată direct sau prin persoană interpusă, cu excepția, pe de o parte, a activităților comerciale accesorii profesiei de expert contabil, desfășurate cu respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională și de independență a auditorilor statutari și în condițiile prevăzute la al treilea paragraf al articolului 22 din ordonnance n° 45-2138 du 19 septembre 1945 portant institution de l’ordre des experts-comptables et réglémentant le titre et la profession d’expert-comptable

(Ordonanța nr. 45-2138 din 19 septembrie 1945 privind instituirea Ordinului experților contabili și de reglementare a calității și profesiei de expert contabil) și, pe de altă parte, a activităților comerciale accesorii desfășurate de societatea multidisciplinară în condițiile prevăzute la articolul 31-5 din loi n° 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales (Legea nr. 90-1258 din 31 decembrie 1990 privind exercitarea sub forma unor societăți a profesiilor liberale supuse unui statut legislativ sau normativ ori a căror calitate este protejată și societățile holding de profesii liberale).”

- 20 Articolul 22 din Ordonanța nr. 45-2138 din 19 septembrie 1945 prevede că activitatea de expertiză contabilă este incompatibilă cu orice ocupație sau cu orice act de natură să aducă atingere independenței persoanei care o desfășoară, apoi enumeră diverse incompatibilități, printre care desfășurarea oricărei activități comerciale sau act de intermediar, altele decât cele pe care le presupune exercitarea profesiei, cu excepția cazului în care se realizează cu titlu accesoriu și nu este de natură să pună în pericol exercitarea profesiei sau independența asociațiilor experți contabili, precum și respectarea de către aceștia din urmă a normelor inerente statutului și deontologiei lor.
- 21 În ceea ce privește articolul 31-5 din Legea nr. 90-1258 din 31 decembrie 1990, acesta prevede că societatea multidisciplinară constituită pentru exercitarea în comun a anumitor profesii liberale poate desfășura, cu titlu accesoriu, orice activitate comercială al cărei exercițiu nu este interzis prin lege sau decret cel puțin uneia dintre profesiile care constituie obiectul său de activitate.

3. Motivarea trimiterii

- 22 Niciun text legislativ sau normativ nu definește activitățile comerciale prevăzute la articolul L. 822-10 punctul 3° din Codul comercial. MO nu a contestat, în cursul procedurii, că a desfășurat în mod indirect activitățile în cauză, nici că era vorba despre activități comerciale care nu puteau fi calificate ca fiind accesorii profesiei de expert contabil.
- 23 Cu toate acestea, MO susține că dispozițiile punctului 3° al articolului L. 822-10 din Codul comercial ar fi contrare dreptului Uniunii Europene, în special articolului 25 din Directiva 2006/123 privind serviciile în cadrul pieței interne, astfel încât aceste dispoziții nu ar putea constitui temeiul unei sancțiuni disciplinare. În opinia sa, interdicția stabilită la articolul L. 822-10 punctul 3° din Codul comercial este disproporționată, întrucât independența auditorilor statutari și prevenirea conflictelor de interese ar fi suficient asigurate de celelalte acte cu putere de lege, administrative sau deontologice, franceze și de drept al Uniunii, cu care s-ar fi conformat el însuși în desfășurarea activităților comerciale în cauză.
- 24 MO invocă Hotărârea din 27 februarie 2020, Comisia/Belgia (C-384/18, EU:C:2020:124), în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a declarat că prin

interzicerea exercitării în comun a activității de contabil cu cele de broker sau de agent de asigurări, de agent imobiliar sau cu orice activitate bancară sau de servicii financiare și prin faptul că permite camerelor Institutului profesional al contabililor și specialiștilor din domeniul fiscal autorizați să interzică exercitarea în comun a activității de contabil cu orice activitate artizanală, agricolă și comercială, Regatul Belgiei nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin, printre altele, în temeiul articolului 25 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne.

- 25 În acea hotărâre, Curtea de Justiție a respins argumentația Regatului Belgiei potrivit căreia, pe de o parte, interdicția în discuție este proporțională întrucât privește numai activități strict identificate în cazul cărora se prezumă că ar putea apărea un conflict de interese și, pe de altă parte, ținând seama de structura pieței belgiene, măsuri alternative nu ar fi la fel de eficiente pentru atingerea obiectivelor urmărite (punctul 52).
- 26 Rapporteur général du Haut conseil (Raportorul General al Înalțului Consiliu) apreciază că această soluție nu poate fi transpusă în situația lui MO, din moment ce activitatea, misiunile și obligațiile deontologice ale contabililor belgieni și cele ale auditorilor statutari francezi sunt substanțial diferite.
- 27 Având în vedere natura specială a misiunilor care le sunt încredințate, și mai ales a misiunii lor de certificare a conturilor, acesta apreciază astfel că activitățile auditorilor statutari sunt supuse unui ansamblu de norme care reglementează etica și conduita profesională care rezultă printre altele, în dreptul național, din articolele L. 822-9-L. 822-16 și R. 822-20-R. 822-31 din Codul comercial și Codul de etică și conduită profesională al auditorilor statutari.
- 28 În opinia sa, mai multe dintre aceste dispoziții urmăresc, mai exact, să garanteze independența și imparțialitatea auditorului statutar și să prevină conflictele de interese, și anume:
- articolul L. 822-10 punctele 1° și 2° din Codul comercial, care stabilește o incompatibilitate generală a atribuțiilor auditorului statutar cu orice activitate sau cu orice act de natură să aducă atingere independenței sale, precum și cu orice activitate salariată, cu excepția situației în care se exercită la un auditor statutar sau la un expert contabil ori în scopuri didactice;
 - articolele L. 822-11-L. 822-13 din acest cod, care definesc diverse interdicții și prevăd punerea în aplicare a unor măsuri de protecție referitoare la relațiile dintre un auditor statutar și entitățile pe care le auditează, în special prin referire la dispozițiile din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 din 16 aprilie 2014;
 - articolele 4 și 5 din Codul de etică și conduită profesională, care impun auditorului statutar să fie independent față de entitatea căreia îi furnizează o misiune sau o prestație și să evite să se plaseze într-o situație care ar putea fi percepută ca fiind de natură să compromită exercitarea imparțială a acestei

misiuni sau a acestei prestații, articolele 12, 18-22 și 31-35 conținând ulterior diverse dispoziții destinate să garanteze punerea în aplicare a principiilor respective.

- 29 În schimb, MO susține că aceste dispoziții, departe de a ilustra necesitatea de a impune auditorilor statutare norme deontologice mai riguroase decât cele impuse contabililor belgieni, permit tocmai să se garanteze suficient independența și imparțialitatea auditorilor statutare, astfel încât interzicerea activităților comerciale prevăzută la articolul L. 822-10 punctul 3° din Codul comercial nu ar fi necesară pentru atingerea obiectului respectiv.
- 30 Pe de altă parte, MO arată că, dacă obiectul Regulamentului (UE) nr. 537/2014 din 16 aprilie 2014, definit la articolul 1, este de a promova independența auditorilor statutare și a firmelor de audit și evitarea conflictelor de interese în materia supravegherii entităților de interes public, acest regulament, la fel ca Directiva 2006/43/CE din 17 mai 2006, nu prevede o interdicție generală de a desfășura activități comerciale, ci numai interzicerea prestării, în mod direct sau indirect, de servicii care nu sunt de audit entităților auditate sau întreprinderilor asociate acestora. MO deduce de aici că nivelul de independență și de imparțialitate așteptat din partea auditorilor statutare de către legiuitorul european poate fi atins prin alte mijloace decât o interdicție de a desfășura activități comerciale precum cea prevăzută la articolul L. 822-10 punctul 3° din Codul comercial.
- 31 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Completul Restrâns al Înalțului Consiliu pentru Audit) apreciază mai întâi că, prin asigurarea incompatibilității cu atribuțiile auditorului statutar a tuturor activităților comerciale, cu excepția activităților comerciale accesorii profesiei de expert contabil și a activităților comerciale exercitate cu titlu accesoriu de o societate constituită pentru exercitarea în comun a anumitor profesii liberale, articolul L. 822-10 punctul 3° din Codul comercial supune efectiv auditorii statutare unor cerințe precum cele prevăzute la articolul 25 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2006/123 privind serviciile în cadrul pieței interne.
- 32 Prin urmare, se ridică problema dacă aceste cerințe pot fi admise în temeiul articolului 25 alineatul (1) al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2006/123, ceea ce necesită să se stabilească dacă sunt justificate pentru a garanta respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională a auditorilor statutare, în special pentru a asigura independența și imparțialitatea lor.
- 33 În această privință, în primul rând, nu există nicio îndoială că interzicerea activităților comerciale prevăzută la articolul L. 822-10 punctul 3° din Codul comercial este de natură să evite situații de conflict de interese și, în consecință, să limiteze riscurile de atingere adusă independenței și imparțialității auditorilor statutare.

- 34 În al doilea rând, această interdicție ar putea ține de posibilitatea de care dispun statele membre, în conformitate cu considerentul (5) al Directivei 2006/43, de a impune cerințe mai stricte decât cele prevăzute de directiva menționată.
- 35 Pentru a se pronunța cu privire la procedurile disciplinare inițiate împotriva lui MO, este necesar să se interpreteze articolul 25 din Directiva 2006/43. În această privință, va adresa prima întrebare preliminară enunțată mai jos.
- 36 Pe de altă parte, excepțiile de la această interdicție introduse prin Legea din 22 mai 2019 (a se vedea punctul 19 din prezentul rezumat) limitează atingerea adusă libertății auditorilor statuari de a-și diversifica activitățile, asigurându-se totuși că aceste activități sunt supuse, în orice caz, unor cerințe deontologice impuse experților contabili sau celorlalte profesii reglementate.
- 37 În această privință, Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes va adresa a doua întrebare preliminară enunțată mai jos.

4. Cu privire la calitatea de „instanță”

- 38 Pentru a aprecia dacă organismul de trimitere are caracterul unei instanțe în sensul articolului 267 TFUE, Curtea de Justiție ia în considerare un ansamblu de elemente cum sunt originea legală a acestui organism, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, natura contradictorie a procedurii, aplicarea de către organism a normelor de drept, precum și independența acestuia (Hotărârea din 30 iunie 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, Hotărârea din 26 ianuarie 2023, NV Construct, C-403/21, EU:C:2023:47, punctul 39). Pe baza elementelor furnizate în decizia de trimitere, Curtea de Justiție verifică dacă organismul de trimitere poate fi calificat drept instanță în sensul articolului 267 TFUE (ultima dată, Ordonanța din 7 februarie 2023, Konstrukta – Defence, C-521/22, EU:C:2023:94, punctul 24).
- 39 Formation restreinte du Haut conseil du commissariat aux comptes este instituit prin articolul L. 821-2 secțiunea II din Codul comercial, care îi atribuie competența de a pronunța sancțiunile care se pot aplica, în temeiul articolului L. 824-1 din acest cod, auditorilor statuari pentru abateri disciplinare.
- 40 Completul restrâns este compus dintr-un magistrat din sistemul judiciar, membru al colegiului Haut conseil, care este și președintele acestuia, și alți patru membri aleși de colegiu din cadrul său.
- 41 Mandatul membrilor colegiului Haut conseil nu este revocabil și aceștia sunt supuși unor norme care reglementează etica și conduita profesională care prevăd diverse incompatibilități și le impun să își exercite funcțiile cu demnitate, probitate și integritate, să pună capăt imediat oricărui conflict de interese și să nu primească și nici să solicite instrucțiuni de la nicio autoritate în exercitarea atribuțiilor lor.

- 42 În cadrul procedurii aplicabile în fața completului restrâns, persoana interesată este audiată în urma investigației efectuate de raportorul general, aceasta poate fi asistată de un consilier în toate etapele procedurii, i se notifică obiecțiile și poate consulta dosarul și prezenta observațiile. Aceasta este audiată ulterior de completul restrâns în ședință publică, care deliberază și apoi emite o decizie motivată, supusă căilor de atac la Conseil d'État (Consiliul de Stat).
- 43 Din aceste elemente rezultă că completul restrâns, care nu se poate sesiza din oficiu și care este singura entitate competentă să se pronunțe cu privire la procedurile disciplinare inițiate împotriva auditorilor statutari, se pronunță prin aplicarea unor norme de drept, potrivit unei proceduri contradictorii și în condiții care îi garantează independența, astfel încât acest complet are caracterul de instanță în sensul articolului 267 TFUE, citat anterior.

5. Întrebările preliminare

- 44 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Completul Restrâns al Înaltului Consiliu pentru Audit) suspendă judecarea cauzei până când Curtea de Justiție a Uniunii Europene se pronunță cu privire la următoarele întrebări:

„1. Articolul 25 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne trebuie interpretat, luând în considerare printre altele dispozițiile Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate și ale Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public, în sensul că se opune ca o legislație națională să interzică auditorilor statutari și firmelor de audit să desfășoare orice activitate comercială, indiferent dacă aceasta este exercitată în mod direct sau prin persoană interpusă?

2. În cazul unui răspuns afirmativ, același lucru este valabil și atunci când această legislație exclude din domeniul de aplicare al interdicției respective, cu titlu de excepție, pe de o parte, activitățile comerciale accesorii profesiei de expert contabil, desfășurate cu respectarea normelor care reglementează etica și conduita profesională și de independență a auditorilor statutari și în condițiile prevăzute la al treilea paragraf al articolului 22 din Ordonanța nr. 45-2138 din 19 septembrie 1945 și, pe de altă parte, activitățile comerciale accesorii desfășurate de o societate multidisciplinară în condițiile prevăzute la articolul 31-5 din Legea nr. 90-1258 din 31 decembrie 1990?”

Paris, 25 mai 2023,

Secretar

Președinte